

СИЛАБУС **НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ** **(ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ)»**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 073 Менеджмент

Рік навчання: 1-й, семестр 2-й

Кількість кредитів ECTS: 4 кредити

**Назва кафедри: Економіки та підприємницької
діяльності**

Мова викладання: українська

Лектор курсу

д.ф.е., доцент Томашук Інна Вікторівна

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

Tomashuk.inna@ukr.net

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економічна теорія (Основи економічної теорії)» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 62 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисциплін: «Соціологія і політологія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися під час вивчення таких дисциплін: «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини».

Призначення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів економічних та професійних компетентностей, які дозволили б працювати у нових професійних умовах, зокрема, демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів економіки в обсязі необхідному для оволодіння освітньо-професійною програмою.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування ринково-орієнтованого світогляду і ґрунтовних системи економічних знань у здобувачів щодо економічної системи суспільства, закони її функціонування і розвитку; щодо поведінки економічних суб'єктів та методів прийняття оптимальних господарських рішень як споживачами, так і

виробниками за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання; щодо механізму функціонування національної економіки та набуття навичок дослідження показників економічного та соціального розвитку економіки завдяки використанню універсального інструментарію та економічного моделювання.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Навчити здобувачів володіти основами економічного апарату, необхідного під час розв'язання та аналізу професійних задач із застосуванням інформаційних і комунікаційних технологій; будувати економічні моделі; вибирати їх методи дослідження та проводити їх кількісний аналіз. Виробляти здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосовувати знання у практичних ситуаціях. Виховувати у здобувачів вищої освіти визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в

парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет і методи економічної теорії	2	1	4
2	Виробництво матеріальних благ. Продукт і характер праці. Економічні потреби та інтереси	2	1	4
3	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку	2	2	4
4	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2	2	4
5	Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2	2	4
6	Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	2	4
7	Витрати виробництва і прибуток	2	2	4
8	Домогосподарство в системі економічних відносин. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток	2	2	2
9	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Особливості підприємництва в аграрному секторі економіки. Форми прибутку, процент і рента.	2	2	4
10	Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми	2	2	4
11	Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та її регулювання державою	2	2	4
12	Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції	2	2	5
13	Фінансово-кредитна система	2	2	5
14	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин	2	2	5
15	Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України	2	2	5
Разом		30	28	62

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної

діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	40	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	6	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, вирішення ситуаційних задач, вирішення задач, написати тези, статтю, есе, кейс; підготувати ребус, кросворд за темою)	10	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	6	2 рази на семестр	Тестування
Разом		62		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Іванова Н. Економічна теорія управління фірмою. Центр навчальної літератури. 2019. 266 с.
2. Касьяненко Л. Економічна теорія. Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
3. Молнар О.С. Політична економія : посібник. Ужгород: РІК-У, 2020. 126 с.
2019. 224 с.
4. Ревак І., Кіржецький Ю., Кіржецька М., Мельник С. Основи економічної теорії: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 191 с.
5. Семененко В., Коваленко Д., Бугас В., Семененко О. Економічна теорія. Політекономія. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2023. 360 с.
6. Якобчук В. Економічна теорія: підручник. Житомир. нац. агрокол. ун-т. Київ : Ліра-К, 2020. 449 с.

Додаткова література

1. Томашук І.В. Вплив глобалізаційних процесів на сучасні економічні системи. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2022. № 1(59). С. 153-165.
2. Томашук І.В. Вплив агропромислової інтеграції на підвищення ефективності виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. Управління змінами та інновації. 2023. № 5. С. 33-43.

DOI: <https://doi.org/10.32782/CMI/20232-5-6>

3. Томашук І.В., Болтовська Л.Л. Міграційні процеси у контексті глобалізації світової економіки. Економіка та суспільство. 2022. № 40.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-50>

4. Томашук І.В., Сусіденко Ю.В., Бурдяк М.І. Глобальні тенденції розвитку світової економіки в умовах цифровізації: екологічний аспект. Бізнес-навігатор. 2024. Вип. 2 (75). С. 15-28.

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.75-3>

5. Томашук І.В., Томашук І.О. Стратегічні основи інноваційного розвитку територіальних громад. Економіка та суспільство. 2023. № 57.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-81>

6. Томашук М.С., Томашук І.В. Формування напрямів земельної реформи у забезпеченні ефективного використання ресурсів сільськогосподарських підприємств. Бізнес-навігатор. 2024. Вип. 1 (74). С. 208-216.

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.74-35>

7. Хаєцька О.П. Економічне зростання в Україні. Теоретико-методологічні трансформації економічної науки у ХХІ ст.: перспективи нової парадигми: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 28-29 трав. 2019 р.). Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. С. 310-314.

8. Хаєцька О.П. Основні макроекономічні показники та їх вплив на зростання добробуту населення України. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, менеджменту, фінансів та права» (Полтава, 26 січня 2019 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч.2. С. 53-55.

9. Хаєцька О.П. Особливості економічного зростання в Україні та світі. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

10. Khaietska O.P. Features of innovation politics of enterprises. (Особливості інноваційної політики підприємств) *Historical sciences. Colloquium-journal*. Warszawa, Polska. 2021. №2 (89). P.12-19.

11. Tomashuk I. Competitiveness of agricultural enterprises in market conditions and ways of its increase. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2023. № 1. Vol. 4, P. 64-81.

DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2023-1-7>

12. Tomashuk I., Baldynyuk V. Eco-innovation as a basis for sustainable development. *Three Seas Economic Journal*. 2023. Vol. 4. № 1, P. 71-87.

DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-9>

13. Tomashuk I., Khaietska O., Boltovska L. Analysis of investment activities in the agricultural sector of Ukraine, determination of factors and ways of its activation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. № 3. P. 340-352.

DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-340-352>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

2. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua>
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. у Вінницькій області URL: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>
7. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів

набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилення на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни